

У МАЙБУТНЬОГО ВІЙТА ДЕНЩИКОМ БУВ ІВАН КОЗЛОВСЬКИЙ

Сільський староста, солтис, вїйт. На жаль, лавинна хвиля історії не зберегла прізвищ, імен і очільників Млинівської на той час сільської громади. Проте достеменно відоме ім'я і прізвище голови Млинівської гміни 1926-1928 років – Митрофана Яковича Кудака...

Митрофан Якович Кудак активно прожив довге життя. Він з'явився на світ наприкінці XIX століття і залишив його на початку 80-х років XX. Був свідком і учасником історичних подій, що відбувалися в нашому краї. Його життєвий шлях відзеркалює ті події та їх наслідки.

Народився Митрофан Кудак у бідній сім'ї, що жила у маленькій хатині біля церкви у центрі села Малі Дорогостаї у 1892 році. Крім нього, у батьків було ще п'ять синів і одна дочка. У п'ять років Митрофан залишився без батька. І навіть у цей сужужний час мати послала сина у школу, бо мав велике бажання вчитися, та й природа наділила розумом. Після закінчення церковно-приходської сільської школи навчався у Дубенському міськомучилищі. Матеріально допомагав старший брат Михайло. Але цього не вистачало на навчання, харчування та плату за куточок у приватній квартирі. Отож, до початку занять підмітав вулицю, аби заробити копійку-другу на прожиття. За вдачею Митрофан був доброзичливим і допомагав іншим, зокрема, своєму однокурснику з багатією сім'ї – подолати прогалини в знаннях і стати устигаючим учнем. Із вдячності батько цього учня забрав Митрофана до себе на квартиру, щоб і далі допомагав сину в навчанні. Це була перша Митрофанова нагорода.

Після успішного закінчення училища Митрофан Кудак деякий час працював учителем у Бокіймі, а пізніше у Малодорогостаївській школі. У цей час одружився з Ольгою Петрівною, з якою у мирі і злагоді щасливо прожив усе подальше життя. Дружина була з багатією сім'ї, одержала гарний посаг. Народила чотири дочки. На жаль, старша молодію померла. Наталя і Світлана обрали професію батька – стали вчителями. Працювали у школах нашого району.

У роки Першої світової війни Митрофан Кудак служив у російській армії у званні підпоручика. Його денщиком був у майбутньому відомий співак Іван Семенович Козловський.

Участі у революції Митрофан Якович не брав, бо напередодні телеграмою був терміново викликаний додому до важко хворої дружини. Революційна буря обминула стежини його долі.

За Ризьким мирним договором 1921 р. Радянської Росії з Польщею західноукраїнські землі відійшли до Польщі, яка у перше десятиріччя свого панування пішла на певні уступки українцям, хоча Варшава не бажала розвитку самоврядування, де більшість складали українці. Однак інтелект, ерудиція, порядність пана Митрофана подекуди навіть у поляків викликали повагу. Завдяки активній підтримці населення Млинівської гміни Митрофан Якович став вїйтом. Потурбу-

вався, щоб у Млинові збудували двоповерхове приміщення семирічної школи, де тепер розміщена ЗОШ №1. Тоді брукувалися вулиці, ремонтувалися ґрунтові дороги, у селах працювали школи, навчалися грамоти селянські діти.

Щоправда, недовго був вїйтом. Його замінив поляк за національністю. А Митрофан Якович у повітовому Дубні очолив установу, що опікувалася бідними. Чимало добрих справ зробив для знедолених на цій посаді.

У Митрофана Яковича було багато близьких, знайомих серед людей різних національностей. В їх числі брати-лікарі Гринцваї, лікар Гольблят, який щороку на Пасху приносив торт із написом «Христос Воскрес», відомий далеко за межами Дубна учитель математики Іван Феліксович Барановський та ін. Митрофан Якович вважав, що приналежність до тієї чи іншої нації визначає сутність людини, а суспільна значимість її діяльності – людська гідність.

У Дубно сім'я Кудаків жила у найманих квартирах, відчувала певні матеріальні труднощі. Дочка Наталя Митрофанівна пригадувала, як під час фашистської окупації допомагала військовополоненим їжею, а німецький солдат, що охороняв полонених, попередив, щоб була обережною, і робила це лише тоді, коли він на варті, бо інші солдати можуть жорстоко покарати. Пригадувала, як під час відступу німецьких військ їх сім'ю разом з іншими родинами дубенчан вивезли у Радивилівський район. І батько в селі, де проживали, організував навчання дітей. А вдячні батьки допомагали йому продуктами харчування. І тут трапилася непередбачена зустріч з офіцером Радянської Армії, який розповів, що під час наступу проходив через Малі Дорогостаї, декілька днів квартирувався у їх



матері, бабусі, яка дуже переживала за своїх дітей і внуків, не знаючи, де вони перебувають, чи живі-здорові.

Після визволення нашого краю сім'я Кудаків повернулася у рідне село. Митрофан Якович кілька років завідував методичним кабінетом Млинівського району, допомагав учителям налагоджувати навчання учнів, підвищувати їх педагогічну майстерність. Пізніше працював учителем у Малодорогостаївській семирічній школі. Викладав математику. У педколективі його поважали, радились із ним. Шанували його учні, громадськість села, вчителі району. Це була високоосвічена інтелігентна людина... Вже перебуваючи на пенсії, брав активну участь у громадському житті села, цікавився політичним життям країни, подіями у світі.

У похилому віці з колективом учителів місцевої школи їздив на екскурсію у Прибалтику. Під час захисту кандидатської дисертації племінником Петром Тростянчуком у Києві, пан Кудак був там, виступив і приємно здивував вчену раду.

Одержимою життєрадісною людиною залишився Митрофан Якович до останніх днів життя. Таким він живе у пам'яті своїх колег, учнів, знайомих. Безсмертна людина, яка залишає нащадкам добру пам'ять про себе.